

I går kveld talte Worm Müller fra London kl. 19.45. Han sa bl.a.: "Da vendepunktet kom i 1918, og den første brist i den tyske hær viste seg, utnyttet de allierte øyeblikkelig situasjonen. Marsjall Fochs berømte ord: "Alle mann til kamp" var innledningen til den avgjørende offensiv mot Tyskland. Den 8. august 1918 var den svarteste dag for tyskerne under forrige verdenskrig. Sommeren i år har kanskje vært like så avgjørende. Etter at Nord-Afrika er gjenerobret, Sicilia inntatt og Italia på sammenbruddets rand - Italia, hvor Mussolini forsvandt som en ånd i en fillehaug. - de sovjetrussiske armeers seierrike felttog i sommer, alt dette måtte utnyttes hurtigst mulig, og det var derfor Quibek konferansen kom i stand. Ved koordinerte operasjoner til sjøs, til lands og i luften, får Tyskland høre det sprog som gangsterne forstår, som Roosevelt sa. Kun total krig kan felle Tyskland, og det må skje på kortest mulig tid. Like så fort som Hitler steg fram, like så fort vil han forsvinne. Nederlagene har allerede merket Tyskland. Hitler har lenge vært taus. Görings popularitet i de bombeherjede distrikter er dalende. Selv Goebbels kan ikke lenger skjule sannheten med løgnpropaganda. Himmlers utnevning som innenriksminister søker å hindre heimefrontens sammenbrudd. Hitler har en gang sagt: "Vi vil ikke kapitulere. Det tyske folk har ikke gått inn i denne krigen for å tape. Men hvis vi blir slått, skal vi trekke en verden med oss - en verden i flammer". Hitler lurer ikke lenger andre enn seg selv. Han erobret landet etter land, og i hans fotspor fulgte sjakalen og snappet til seg en bit her og der. Men nå har Tyskland lenge vært på rettrettens vei. Sjakalen har skiftet farve som kameleon. De som satt på gjerdet, er plutselig blitt neutrale. Tyskernes håp om at den russiske hær ikke var annet enn en annen klasses arme, ble gjort til skamme. Det var de russiske armeer som gjorde en ende på blitz-krigen. Under tilbaketrekningen i Russland var det Stalins plan som ble fulgt. Hitler forsto ikke dette. I sommer har slagene ved Orel og Kharkow klart bevist at den tyske armés slagkraft er brutt." Worm-Müller sluttet sin tale med et sitat fra Roosevelt: "Hvis Hitler og de tyske generaler kjente til det som ble besluttet i Quibek, ville de foretrekke å overgi seg nå i stedet for senere."

 Danmark er i dag gjenstand for hele verdens oppmerksomhet. Det er en kjent sak at det danske folk er rettskaffent, rolig og langmodig. Men også danskernes tålmodighet har en grense. Denne grense er nå oversteget av tyskerne. I den siste tid er det foretatt mange sabotasje-handlinger i Danmark. Jernbaner, fabrikker og verksteder går opp i røyk. Danskene har satt seg i besiddelse av tyske våpen. En fabrikk som fabrikkerte U-båt deler samt kraftstasjonen i Århus er blitt sprengt i luften. I Odense er 2 tyske offiserer blitt drept. I Århus og Ålborg er der unntagelsestilstand. Scavenius strever med å holde ro på danskene, ikke minst de danske fagforingsmedlemmer. Scavenius ville forleden forsøke å løpe fra det hele, men den tyske representant, Best, nektet. Det forlyder at det skal ha vært stormende regjeringsmøter og at den fhv. leder av de samvirkende fagforbund, Lauritz Hansen, skal ha uttalt: "Jeg kan ikke lenger ta ansvar for en politikk som ikke har arbeiderklassens tillit!" Den nåværende leder av samvirkendes fagforbund, har inntatt en stilling til den aktuelle situasjon som ikke svarer til arbeidernes. Han maner til ro og orden, men de danske arbeidere vil ikke finne seg i at Danmark nå skal bli et transittland mellom Norge og Tyskland. Streikene har i de senere dager øket i omfang. I Helsingør ligger praktisk kalt alt arbeid på skipsverftene og i fabrikker som arbeider for tyskerne, nede. De danske arbeidere bruker nå retten til å streike som politisk virkemiddel. Parolen er: "Enhver tapt arbeidstid for tyskerne betyr en forkortelse av krigen!" Forum, det største lokale i København, ble forleden rekvirert av tyskerne. Det brendte ned samme natt. På Rådhusplassen i København fant i går sted en stor anti-nazistisk demonstrasjon. Tyskerne forsøkte å splitte demonstrantene, men først da tyskerne satte maskingevarene i skytestilling, forlot folkemassen plassen.

Den 4. september 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

"Norsk Tidend", London, skriver den 5. august 1943:
 Dårleg tilslutning til N.S. blandt bønder.

Ifølge en tidligere oppgave skulle det nyordnede Norges Bondesamband ha 3000 medlemmer. Til sammenlikning anføres at N. Bondelag og N. Bonde- og småbrukerlag før nyordningen hadde over 100.000 medlemmer. Det viser seg nå at tallet 3000 er for høyt. Medlemsregisteret viste i begynnelsen av 1942 3000 medlemmer, men storparten av disse var kommet med ved en feiltagelse, dels var de ikke orientert, dels hadde de betalt kontingent på nyordningen, fant sted og fikk ikke pengene tilbake, men ble betraktet som medlemmer. For øyeblikket er det samlede antall medlemmer 800 til tross for energisk avispropaganda, etc. Resultatet av propagandearbeidet for direkte innmeldelse på skjema innsendt til Sambandets hovedkontor er hittil 43 medlemmer. I et fylke er det nå tre medlemmer mot 5000 før krigen.

 Det tapre danske folk fortsetter motstanden mot de nazistiske makthavere tross unntagelsestilstand og terror. Kamper mellom væpnede friskarer og tyske tropper har funnet sted flere plasser i landet. Sabotasjen fortsetter. Tidlig i uken måtte tyskerne ved Nestvedt sette inn tanks og stupbombere mot en rasende folkemasse. Ved Nørrebro ble en maskinfabrikk skadet, og på Københavns havns red ble et skip sprengt i luften av en helvetesmaskin. Admiral Wedel, som ga sine offiserer ordre om å gå til Sverige med krigsfartøyene eller, hvis ikke det lot seg gjøre, å la dem senke, er arrestert. 200 danske marine-soldater falt under kampene om Københavns marinestasjon. Tyskernes tap var betydelig større. Hele verdens øyne er idag rettet mot Danmark med grenseløs beundring for deres heltedige innsats.

Vi, du, jeg, de falne, de matrede,
 de som reiser seg, atter og atter reiser seg,
 de som venter; de som lytter,
 de som har dyet som ser, og handen som
 følger,
 og de som ikke er mere.
 Vi er alle ett og det samme,
 fellesskapet, det hemmelige forbund.
 Det er som sluttet en kjede av liv,
 en stum og hellig forsikring:
 Ja, vi lever, vi er der,
 tross alt.

(Åke Ordning.)

Fra "Fri Fagbevegelse" fra 28/8-43 gjengir vi:

DET BRUTALE OVERGREP MOT POLITIET

som hadde til hensikt å kvele all motstand og ved terror og trusler gjøre politifolkene til viljeløse redskaper i Gestapos hånd begynte med at alle politistasjoner i Oslo ble besatt av tyske militære natt til mandag 16. august mellom kl. 3 og 6. Kl. 6 hadde alle politifolk fått ordre om å møte på Gardekasernen. I alt møtte opp omlag 1000 mann. Rediess, Jonas Lie, Askvig m.fl. troppet opp. Ved syvtiden ble politifolk og kasernen omringet av SS og Gestapo bevæpnet med maskinpistoler. Lie holdt en tale og opplyste at pfm. Gunnar Eilifsen var henrettet for sabotasje. (Forhistorie: Eilifsen ble arrestert fordi han og hans avdeling, sivilavdelingen, nektet å avhente 5 piker til tysk arbeidstjeneste). Lie ville at alle skulle undertegne en erklæring sålydende: "Jeg lover at jeg samvittighetsfullt og etter beste evne vil oppfylle mine plikter som politimann, ifølge de bestemmelser som gjelder min tjeneste og utføre de ordre som blir gitt meg". Dette nektet samtlige. Det var først meningen at staten og "det statsbærende parti" skulle være med i erklæringen, men dette ble strøket. Av episodene kan nevnes at l. politiinspektør Frigaard ble tatt ned i kjelleren og stilt opp mot veggen. Foran ham sto SS med maskinpistoler. Om natten var omlag 25 mann arrestert som gissler. For å unngå at disse skulle bli henrettet, begynte undertegningen. Det utspandt seg opprivende scener og flere og flere greide å rømme fra kasernen på tross av at den var omringet. Flere gråt av skam. Til slutt sto det 12 mann igjen, som halsstarrig nektet. Askvig gikk bort til dem og bønnfald og tryglet dem om å undertegne. Han sa bl.a.: "Jeg har ikke noe med dette, men kan si at dere blir skutt innen imorgen". De svarte med å snu ham ryggen og marsjere rett ned i kjelleren. Av disse har visstnok en del gitt seg, slik at 3 ble stillet for krigsrett mandag ettermiddag. Mandag middag ble omlag 70 mann arrestert og sendt på Grini. Det befinner seg omlag 150 konstabler på Grini nå, og mange har flyktet. Da de 12 ble igjen på kasernen, sto kameratene utenfor og ventet. De ble drevet nedover Slendalsveien med gevarer av SS. De resterende, som ikke skrev under, hadde friet til tirsdag kl. 8 eller å bli stilt for krigsrett.

Standretten

som dømte politifullmektig Eilifsen til døden besto av Reichborn-Kjennerud, Olbjørn og statspolitisjef Martinsen (vi oppga i forrige uke ved en feil Møystad istedenfor den siste). Aktor var politikommandør Schartum som nedla påstand om dødsstraff, "forsvarer" var advokat Alb. Wiesener og vidner til skjenselsdåden var Askvig og Jørgensen.

Den illegale norske avis "V-POSTEN" skrev i sitt nummer for 25. juli 1943 om landskampen mellom Danmark og Sverige: "36.000 tilskuere overvar kampen, som fant sted i København. Da det svenske lag kom på banen, ble som vanlig "Du gamla, du fria" sunget, fulgt av "Der er et yndigt land", da det danske lag kom på banen. Så kom det. Knapt var den siste tone av den danske nasjonalsang dødd hen, før 36.000 tilskuere og 25 idrettsmenn på banen spontant stemte i med "Ja, vi elsker dette landet". Det var en glimrende organisert hyldest til det kjempende Norge, og tyskerne var så overrasket at de ikke fikk stengt av radioutsendingen før ut i 2. vers. Denne vakre hilsen fra dansk idrettsungdom til Norge går oss rett til hjertet, og vi ser med lengsel fram til den dag da vi atter kan møte de kjære rød-hvite farger på Ullevål. - Takk dansker".

FRONTKJEMPERNE ER MISFORNØYD.

52 frontkjemper meldte seg i forrige uke ut av NS. De kom fra østfronten og etter et par dagers opphold i Oslo leverte de sine medlemsbøker og bad om å bli strøket av rullene.

Nyheterne onsdag 1. september og torsdag 2. september 1943:

Sovjetsamveldet: Torsdag sendte marsjall Stalin ut en dagsordre hvori det ble meldt at det viktige jernbaneknutepunkt Sumy, 160 km. nord-vest for Kharkow, var blitt tatt med storm av sovjet-troppene. Det ble videre meldt at russerne rykket fram mot Smolensk langs hovedjernbanelinjen Jelnja og har nådd et punkt 55 km. fra byen. I Brjansk-området fortsetter også framrykkingen, og Dnjeprs øvre løp er blitt overskredet, likesom russerne foretar en stor omgående bevegelse om Brjansk. I dette området ble i løpet av torsdag natt og torsdag 60 bebodde strøk gjenerobret. I enkelte avsnitt av kampområdene flykter tyskerne i vill uorden, og kaster fra seg sine våpen. Russerne truer nå de viktige vei- og jernbaneknutepunktene Konotop, på jernbanelinjen Kursk - Kiew, og Poltawa. I Kharkow-området fortsetter også framrykkingen jevnt og sikkert. Over 100 bebodde strøk ble her gjenerobret torsdag. Under det offensive framstøt inn i Nord-Ukraina mot Konotop ble over 200 bebodde strøk gjenerobret. Ved erobringen av Taganrog ble 35.000 tyskere drept og 5000 tatt til fange. I Donetz-basenet står russerne nå 50 km. fra Stalinc. Byene Lissishansk og Vorosjilovsk ble erobret torsdag. Likeledes byen Budenkovo ved Det Asowske hav.

Vestfronten: Natt til onsdag ble Berlin pånytt gjenstand for et sterkt, koncentrert bombeangrep av britiske fly. Allerede over Kanalen utspandt det sig svære luftkamper mellom britiske ledsagerfly og tyske jagere. Britane mistet 48 fly. Ellers ble det meldt at Berlin hver eneste natt var hjemsoekt av Moskito-fly. Flyplasser og jernbanemål i Holland, Belgia og Frankrike ble begge dager hjemsoekt av allierte bombere. Ved fotografering over Berlin torsdag og fredag ble observert veldig røkmasser. Fra Tyskland meldes om økende kaos og reddsel for de allierte bombere. Wien evakueres.

Opprenskningen innen politiet, bevegningen av hirden og Germanske S.S. innsetting på den indre front, er et uhyggelig varsel til det norske folk om øket terror. Vi kan meddele at tyskerne nå vil sette alle krefter inn på å knuse enhver motstand fra vort folks side. For å få bukt med den illegale bevegelse, i første rekke den illegale presse, skal omfattende husundersøkelser settes i verk. På østlandet, i forskj. industristrøk, er rassiaer satt i gang. Heimefronten vil bli utsatt for nye, harde prøvelser. Vi vil derfor påny rette en henstilling til vore forbindelser og lesere om at der utvises den største forsiktighet. La avisen sirkulære hurtigst mulig og sørg for at den blir lest av flest mulig pålitelige. Spesielt er det av betydning at de nomre av avisen som inneholder paroler og veiledning til det norske folk, blir lest av flest mulige. Vår aller viktigste oppgave er idag er å hindre tyskerne i å utnytte vort lands hjepekilder. Ingen må lenger frivillig la sig innrullere til arbeidsinnsatsen. La politiet hente dig. Nedlegg protest under henvisning til folkeretten. Og så, hvis du blir tvangssendt til arbeide, er det din soleklare plikt å sabotere. Sabotasjeordren gjelder like meget arbeidsgivere som arbeidere. Ingen tomme undskyldninger fra arbeidsgivernes eller arbeidernes side vil bli hørt, dersom sabotasjen ikke blir utført på krigsviktige anlegg og bedrifter. De nye tilstander i vort land skal hverken hemme eller hindre oss i å kjempe videre: Se til Danmark.

Forholdet mellom Terboven og Falkenhorst er fremdeles kjellig. Uken før pinse inspiserte von Falkenhorst kyststrekningen fra Bergen til Kristiansand. Samtidig var Terboven på reise fra Skien til Kristiansand. De to herrer kom til Kristiansand med hver sitt ekstratog med bare noen minutters mellomrom. Falkenhorst kom først. Folk som overvar ankomsten, sier det var påfallendex hvilken hast generalen hadde med å komme opp i sin bil og kjøre avsted før det annet ekstratog kom inn på stasjonen.

LEVE DET FRIE NORGE.

Nyheterne, den 3. september 1943, . . .

De siste dagers heftige allierte sjø- og luftstridskrefters offensiv mot Italias tå har latt en ane at en landgang var nær forestående. Dag og natt de siste døgn er hundrevis av tonn bomber sloppet ned over jernbaneknutepunkter og andre kommunikasjonsmål. Onsdag ble det meldt at slagskipene "Rodney" og "Nelson" samt krysseren "Rion" bombarderte de italienske kystbefestninger ved Reggio de Calabria uten å lide tap. Festningsanleggene ble sterkt skadet. Fra de alliertes hovedkvarter på sydfronten ble imorges sendt ut følgende kommunike: "Britiske og kanadiske tropper fra den 8. arme, støttet av allierte sjø- og luftstridskrefter, landet på det italienske fastland på den andre siden av Messina-Stredet kl. 4,30 i morges. Troppene ble satt i land fra britiske landgangsbåter konvoiert av kryssere, destroyere og kanonbåter. Forut for landgangen bombarderte britiske krigsskip i flere timer kystbefestningene, som ble brakt til taushet. Under dekke av britisk artilleri og flåtens kanoner ble troppene satt i land." Kort etter landgangen ble der kringkastet en melding til det italienske folk fra de alliertes kvarter i Algier. Italienerne ble anmodet om å ønske de allierte velkommen som befriere på samme måte som Deres forfedre hilste Garibaldi. Senere i dag ble det meldt at de allierte stridskrefter hadde etablert et bruhode og at de hadde konsolidert sine stillinger. Den amerikanske utenriksminister Cordell Hull uttalte idag: "Den amerikanske regjering er ikke beredt til å motta fredstilbud fra Badoglio. Den godtar bare overgivelse på slagmarken". Framstående militære og politikere i Italia er blitt arrestert, Bl. annet marsjall De Bono, marsjall Cavalliero og general Galbiati. For å tilfredsstille opposisionen i Italia har regjeringen igangsatt rettsforfølgelse og arrestasjon av framstående korrupte fascistledere, som har beriket seg. Ekteparet Ciano's uhyre godser og besiddelser er blitt konfiskert av staten. Den seierrike røde har fortsetter sin framrykking på de tre hovedfrontene. På Smolensk-fronten har russerne trent seg vestenfor Dorogobusch og er kommet inn i et område hvor der er dusinvis av bilveier. Tyskerne yter meget hårdnakket motstand og har satt inn motangrep med tanks og infanteri. Russiske fortropper befinner seg allerede 12 km. vest for Sumy. På enkelte avsnitt flykter tyskerne i vill uorden. Russerne befinner seg videre 30 km. fra Konotop. Etter at russerne i går erobret byene Lissishansk og Vorosjilovsk, rykker de videre inn i Donetz-bassenget mot Stalino og står knapt 40 km. fra byen. Ved Det Asowske Hav er byen Ludenkovo erobret og hele garnisonen vest for denne er blitt avskåret. Tyskerne er på vill flukt, og de tyske offiserer bryter inn i husene og forlanger utlevert civile klar. De tyske tropper trekker seg tilbake i en fart som går opp i 20 km. om dagen.

Den finske riksdag holdt i dag et hemmelig møte. Det er første gang på 2 år de finske riksdagsmenn har hatt anledning til å uttale seg om situasjonen. Statsministerene holdt en tale som varte i 1½ time. Talens innhold er ukjent. Den finske presse behandler nå åpent krigsproblemene. "Helsinki Sanomat" skriver: "Våre borgere må få en forsikring om at vår utenrikspolitikk blir ført uten forut inntatte ideer". En annen finsk avis skriver: "Vi burde ikke sitte med hendene i kors og vente, men tvertimot ta initiativet selv". "Svenska Pressen" skriver: "Vi har gått med skylapper lenge nok. Vi må nå se kjennsgjerningene som de er". Flygende festninger har i dag angrepet mål i Nord-Frankrike. Britiske fly har dessuten angrepet flyplasser i Holland og Belgia og lagt miner i fiendtlige farvann. 1 fiendtlig fartøy ble senket utenfor Bologne. 3 sluser i Holland ble sprengt i luften. Etter disse operasjoner savnes 8 allierte fly. 7 fiendtlige ble skutt ned. De allierte opplyser at der i løpet av det fjerde krigsår er blitt sluppet ned 96.000 tonn bomber over Tyskland. En polsk hemmelig kringkaster kommenterer de alliertes erklæringer om straff for dem som er skyld i massemyrderiene i Polen. "La oss ikke være tilfredse med selvforsvar. Vi skal ta hevn. Vi skal avspore tog og foreta tokter mot tyske forlegninger. Vi skal dømme til døden tyskere som er skyldige i særlig undertrykkelse mot polakker, og vi skal sørge for at dømmen blir fullbyrdet".

9. september 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

"Norges-Nytt", Stockholm, skriver den 20. august 1943:

NEDSLÅTT STEMNING BLANDT TYSKERNE I NORGE.

De skjønner at krigen er tapt og innrømmer at stemningen mot partiet er sterk.

Terboven og hans høyere funksjonærer trøster seg mer og mer med flasken.

Fra vel underrettet hold i Oslo skrives det om stemningen blandt tyskerne:

"Der er ingen seiersikkerhet hos tyskerne i Norge lenger. Den store masse av dem er nærmest apatisk likegyldig, men de mer fremtredende gir tydelig uttrykk for at de er helt klar over at Tyskland vil tape krigen, men at de forsøker å trekke det ut lengst mulig i håp om at der skal oppstå splittelse innen de alliertes rekke og de håper på den måten å få gunstigeres fredsvilkår. Av og til får Norge besøk av tyskere i ledende forretningsstillinger og deres vesen og opptreden har undergått en påtagelig forandring i løpet av det siste år. De legger nå ikke lenger skjul på de store vanskeligheter som er der nede både industrielt, ernæringsmessig, militært og i utpreget grad trafikkmessig. Det innrømmes også åpent at stemningen mot partiet er meget sterk og at folk ønsker fred og avskaffelse av Hitlerregimet, men foreløbig er SS og politiet for sterke, så de våger ikke å gå til åpen tross. Hemmelige aviser og annen form for propaganda er sterkt utbredt og griper stadig om seg.

Flere tyske offiserer ansatt ved kontorer i Oslo, som har vært hjemme på ferie, kommer tilbake sterkt deprimert. En som kom tilbake for vel en måned siden, uttalte åpent at hvis krigen til lands fortsatte som hittil, vilde nok Tyskland kunde holde det gående et år eller to til, men hvis bombingene fortsatte i samme tempo og omfang, ville sivilbefolkningen ikke holde ut mer enn maksimum seks måneder til. I den by hvor vedkomnenles familie bodde, gikk folk hver aften i tilfluktsrommene enten det var angrep eller ei og ble der hele natten. Andre steder bodde de praktisk talt hele tiden i tilfluktsrommene, spiste og sov der. Folk var også forferdet over virkningen av de store bomber. Ved en treffer et par hundre meter fra et tilfluktsrom var lufttrykket så sterkt at folk i tilfluktsrommet ble kastet om hverandre, og blodet ble sprengt ut gjennom ører, munn og nese.

Også offiserene og de høyere funksjonærer i Reichskommissariat viser en stadig tiltagende tendens til drikkfeldighet. I den senere tid har man sett Terboven selv sterkt beruset gjentagne ganger, blandt annet både da han kom til Evje gård på Jelsøy og da han reiste derfra for en tid siden. Terboven og hans larmende og opprømte følge i rasende fart underveis pr. bil til Evje er ofte å se på lørdagene når været er godt".

Nyheterne 4., 5., 6. og 7. september.

Italia: De britiske og kanadiske tropper har i alt erobret 39 byer og landsbyer, bl. a. Reggio, som har 130.000 innbyggere. Av andre byer kan nevnes: San Giovanni, Melito, Bagmara, Palmi og St. Stefano. Framrykningen nordover fortsetter, og de allierte møter liten motstand. Over 3000 fanger er tatt. De eneste alvorlige kamper hittil har vært mellom tyskere og italienerne. Samtidig med landopposisjonene fortsetter det allierte luftvåpen å hamre løs på fiendens kommunikasjoner, flyplasser og andre militære mål. 55 fiendtlige jagerfly er skutt ned i løpet av 4 dager mot tapet av 12 allierte fly.

Sovjetsamveldet: I løpet av helgen ble 590 bebodde strøk gjenerobret, og 20.000 tyskere falt i samme tidsrom. Mandag ble meldt at russiske fortropper sto 5 km. fra Stalino, og tirsdag aften at russerne rykker inn i byens forsteder. Samtidig ble meldt at byene Slavjansk, Makejewka og Kramatorskaja i Donetz-bekkenet var erobret. Også det viktige jernbaneknutepunkt Konotop er nå på russernes hender, etterat byene Gluckov og Rylsk var erobret i slutten av forrige uke. Også på andre avsnitt av fronten har russerne sterk framgang, således er byen Mariupol ved Det Asovske hav omgått, og fra Brjansk-fronten blir meldt at den røde arme nå behersker 3 av jernbanelinjene som fører fra byen. 5 tyske transportskip er senket av russerne, derav et skip på 3000 tonn. - Stalin har gitt foretrede for flere russiske biskopper, og det er besluttet at den hellige ortodokse synode skal gjenoppta sin virksomhet. Det meldes fra Moskva at grunnen til dette tiltak er at det russiske folk er i besittelse av en sterk religiøs følelse, og at historien har vist at Russland er gått sterkt fram kulturelt under kristendommen.

Vestfronten: I de siste dager har luftkrigen mot Tyskland øket sterkt i effektivitet. Natt til lørdag var Berlin målet for et sterkt konsentrert luftangrep av britiske Lancaster bombefly. Over 1000 tonn bomber ble sloppet ned i løpet av 20 minutter. 22 fly gikk tapt. Over Stockholm blir meldt at der hersket kaos i Berlin etter forrige luftangrep, og der fant sted store demonstrasjoner. 4000 tonn bomber er sloppet ned over byen i siste 3 angrep. Natt til søndag ble Ruhr og Rhinland angrepet av Moskitofly, og i dagslys lørdag ble flyplasser og andre militære mål i Frankrike angrepet av flygende festninger. 19 fiendtlige jagere ble nedskutt, derav ett av en norsk flyger. 5 allierte fly gikk tapt. Natt til mandag ble tvillingbyene Mannheim og Ludwigshafen angrepet av britiske fly. 1500 tonn bomber ble sloppet ned over disse byer i løpet av 45 minutter. 34 fly gikk tapt. 9 tyske jagere ble nedskutt. Flygende festninger angrep om dagen flyplasser og andre mål i s.v.-Tyskland og Frankrike. Amerikanske Maroder-maskiner rettet også kraftige angrep mot skiftetomter i Rouen og havna i Boulogne. Natt til tirsdag var München målet for det britiske flyvåpen. 16 fly gikk tapt. I dagslys mandag ble Stuttgart angrepet av flygende festninger. 70 tyske jagere ble nedskutt, 35 flygende festninger gikk tapt. Utenom disse angrep ble også flyplasser i Belgia og Frankrike angrepet.

Stillehavet: De allierte har foretatt landgang bak de japanske linjer ved Lay på New Guinea. Dette er den største aksjon som har vært foretatt av de allierte i Stillehavet, og tirsdag aften ble meldt at 20.000 japanere er omringet ved Lay og Salamoua.

Danmark: 23 sivilpersoner ble drept i København forrige søndag, 80 ble såret. I Odense ble 70 mennesker drept i et sammenstøt mellom tyske soldater og sivile. Grunnen til sammenstøtet var en liten gutt, som pekte på en tysk offiser og sa: "Se det svinet". Offiseren trakk revolveren og fyrte løs inn i barneflokk, og en rasende folkemasse lynchet deretter offiseren.

Fra Sverige blir meldt at tyske torpedobåter har skutt på svenske fiskefartøyer i Skagerak. Ingen fartøyer ble truffet.

I Ungarn er nazifientlige personer begynt å drive sabotasje mot jernbaner og andre militære anlegg.

Nyheterne, den 8. september 1943.

ITALIA HAR KAPITULERT.

Øverstbefalende for de allierte styrker i Middelhavet, general Eisenhower har i dag sendt ut følgende proklamasjon: "Den italienske regjering har overgitt sine styrker uten betingelser, og der er sluttet våpenstillstand. I egenskap av leder for den allierte overkommando har jeg på vegne av den britiske og De forente staters regjering innrømmet Italia våpenstillstand på betingelser som er godkjent av de forente nasjoner. Jeg handler således på vegne av regjeringene i Russland, De forente stater og Storbritania. Våpenstillstanden ble undertegnet av en representant for meg og en for Badoglios regjering. Våpenstillstanden trer i kraft øyeblikkelig. Alle fiendtligheter mellom allierte og italienske soldater opphører straks. Alle italienerne som gjør sitt til å drive tyskerne ut av Italia, vil ha de alliertes hjelp og støtte." Ifølge Algier kringkasteren har Badoglio sendt ut et manifest, der han sier at italienerne har sluttet våpenstillstand med de forente nasjoner og vil motsette seg ethvert angrep fra noen annen kant. De alliertes kommunike fra igår melder at luftangrepene igår over Italia var rettet mot sambandslinjer og flyplasser.

Det meldes fra Ungarn at medlemmer av de ledende politiske partier har anmodet regenten, general Horthy, om å sammenkalle parlamentet for å drøfte freden. Budapest forlanges erklært for åpen by, og all militært utstyr føre ut av byen. De tyske myndigheter i Wien har besluttet å gå i gang med evakuering av befolkningen. Fra Bulgaria blir meldt at Filov har sammenkaldt et møte i parlamentet. Hans hensikt er tydensynlig å frata det bulgarske folk dets rett til å bestemme over sitt eget land. Det er kommet store tyske troppestyrker til Sofia.

Sovjetsamveldet: Stalin kunngjorde i dag fra Moskva at Stalino var inntatt. Hele Donetz' kull og industriområde er nå på russernes hender. Russerne fortsetter framrykningen i Ukraina og gjenerobret det siste døgn 150 bebodde strøk. Store tyske troppekonsentrasjoner står nå i fare for å bli omringet. Tyskerne trekker seg tilbake i vill forvirring. Jernbanelingen Stalino - Dnjepropetrovsk er brutt. Kampene står nå om Poltava, som er tyskerens viktigste jernbaneknutepunkt på Sør-fronten. De har derfor konsentrert store styrker mellom Poltava og Krasnograd. Også i Brjansk-avsnittet fortsetter russerne framgangen, og de har nå kontroll over de fleste jernbaner fra Brjansk. Etter erobringen av Konotop rykker russerne videre fram og står nå 180 km. fra Kiev. "Times" skriver idag: "Tyskerne har brukt alle sine hjelpemidler for å forsøke å holde sine stillinger i Donetz. De er nødt til å holde stillingene lengst mulig, hvis de vil undgå en katastrofe. Det er ikke riktig som tyskerne skriver at deres tilbaketrekninger er frontforkortninger. I stedet er fronten nå 160 km. lenger enn den var da den russiske offensiv begynte."

Roosevelt har uttalt at alt gjøres for å fremme planen om en konferanse mellom Stalin, Churchill og Roosevelt.

Vestfronten: Amerikanske flygende festninger angrep i går morges militære mål i Frankrike, bl.a. flyplasser og jernbanemål. Britiske jagerfly gjorde framstøt mot franskekysten og skjøt herunder ned 8 tyske jagerfly. 5 allierte maskiner gikk tapt. Lette britiske sjøstridskrefter angrep tyske vaktbåter og trålere utenfor Belgias kyst. 1 av fiendens skip ble senket uten egne tap. Dessuten ble en konvoy utenfor Hollands kyst angrepet. Noen få tyske fly fløy over Vest-England, men utrettet ingen skade. Det meldes at ytterligere 2 tyske U-båter er senket i Biskaya. Som kommentar til de tyske U-båters fiasko har framstående marinefolk uttalt at de tyske U-båt-mannskaper trenger feble.

Stillehavet: Fra New Guinea blir meldt at de allierte fortsætter presset mot japanernes stillinger ved Lay og Salamoua. Flyplassen Masab, i nærheten av Lay, er erobret av australske flytropper.

Danskenes heltemodige kamp har nå medført at tyskerne også i Danmark har grepet til de mest desperate handlinger. Den første offisielle dødsdom er avsagt og fullbyrdet, idet byggemester Povl Sørensen er dømt til døden og er skutt for å ha deltatt i sprenninger av lokomotiver. Tyskerne har ennå ikke meddelt dette i dansk kringkasting, men mordet er allikevel blitt kjent, og Sørensens navn vil bli bevart både i danske og norske hjerter.

Permisjon er blitt inndratt for alle tyskere i Sør-Norge, etterat transitt-trafikken over Sverige for det meste er stanset. Blandt tyskerne verserer rykter om at den tyske overkommando vil trekke tyske tropper bort fra Norge, da de i tilfelle invasjon er redd for å miste alt materiell de har her i landet. Dette er lite trolig, da det fremdeles blir sendt materiell til Organisation Todt over den gamle forbindelseslinje Sverige - Narvik.

"Norsk Tidend", London, skriver 7. august 1943:
U-BÅTEN VAR TYSK.

For en tid siden meldte Norsk Tidend at noen norske fiskeskøyter var blitt angrepet og senket av en fremmed u-båt i Grulefjord ved Senja.

Denne episoden vakte stor oppsikt i Norge. Den nazifiserte presse hevdet at u-båten var russisk, og som bevis for dette framholdt de at tyske bevoktningsfartøyer hadde fisket opp en russer, som var blitt skyllet over bord da u-båten skulle dukke. Denne russeren, hevdet nazipressen, var fra Stalingrad og hadde ikke vært ombord på en båt før han ble beordret til u-båt-tjeneste.

I lange tider var denne episoden det ledende stoff i avisene hjemme. Tyske offiserer var avbildet i de atten fiskeres begravelse, og Terboven offentliggjorde en kunngjøring som gikk ut på at de omkomnes barn skulle oppdras på den tyske stats bekostning.

HVORDAN DET HENDTE.

Det har lyktes Norsk Tidend å komme i forbindelse med en av dem som var i nærheten av åstedet da senkningene fant sted.

Da fiskeskøytene stimet utover Grulefjorden, ble de beskyttet. Beskytningen kom fra et fartøy lenger ute i fjorden. Ingen av de overlevende er i stand til å si hvilken nasjonalitet u-båten tilhørte, men da de kom til lands, forlangte tyske marinemyndigheter at de skulle skrive under på en erklæring om at u-båten var russisk.

Dette var det første mistenkelige. Det var imidlertid ikke noe avgjørende bevis for at tyskerne løy, men dette fikk fiskerne senere.

"REDNINGSDÅD".

Tyskerne hevdet at de hadde reddet en russer som var blitt skyllet over bord fra u-båten. Der var ingen tyske fartøyer til stede i Grulefjorden da senkningen foregikk. Det var nordmenn som ilte til og reddet de norske overlevende. Noen tysk redningsdåd av en russer som passet dem fortrinlig, fant ikke sted.

Sannheten ble også hurtig kjent blandt den nord-norske befolkning, hvor man betrakter det hele som et sjofelt forsøk på å skape antipati mot Sovjet-Unionen og Storbritannia.

Desparasjonen innen tyskernes og quislingenes leirer gir seg utslag i en stadig mer skjerpet kamp mot den illegale bevegelse. Der er foretatt ras-siar i enkelte hus. Videre er der i disse dager foretatt kroppsvi-sitasjon, og samtaler i telefon, på trikker, busser og tog og på gaten er blitt avlyttet.

DERFOR

VÆR FORSIKTIG,

men åtåne ikke din virksomhet.

Red.

Den 15, september 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

Fra FRI FAGBEVEGELSE av 11.d.m. gjengir vi:

Det går en ny bølge av industrisabotasje over Danmark. Motstanden mot okkupasjonsmakten er i de siste døgn blitt konsentrert om ødeleggelsen av industrier som er viktige for tyskerne, og en mengde attentater innrapporte-res fra forskjellige deler av landet. Den tyske militærkommando har ytterligere skjerpet bevoktningen i hovedstaden og i flere andre byer for å hindre fortsatte sabotasje-handlinger. Hovedstadsbefolkningen er blitt forbudt å forlate København uten særskilt tillatelse fra militærmyndighetene, og tropper har slått en ring rundt byen. Det er gått inn bekreftelse på at den danske kongen holdes fanget på Sorgenfri, der den danske livvakt er erstattet med tyske tropper. Meldinger fra Stockholm går ut på at tyskerne har fortalt Kong Christian at hans politiske funksjoner er opphevet. Det ser ut til at den danske kongen er fullstendig isolert fra omverdenen og ikke lenger har noen mulighet for å gripe inn i begivenhetenes utvikling. Tyskerne har anstrengt seg for å få den demisjonerte statsminister Scavenius til å danne et slags administrasjonsråd. Forsøket er mislykket. Scavenius mener at den politiske linje som han forsøkte å følge ble avsluttet i og med 29. august. Den øvrige regjering betrakter også sin tilbaketreden som definitiv. Formene for utøvelsen av statsmakten er således helt uklare, selv om undtagelsestilstanden heves.

Ifølge melding til London byr danskene i København hard motstand mot de tyske okkupasjonsstyrker. Det er kommet til nye alvorlige sammenstøt i hovedstaden som er sentrum for motstanden. 28 dansker og 11 medlemmer av "Wehrmacht" ble drept onsdag. En maskinfabrikk i Nørrebro-distriktet ble sprengt i luften. På havnen i København er et skib sprengt i luften av tidsinnstilte bomber. Massearrestasjonene fortsetter. En ny konsentrasjons-leir er satt i stand for å ta mot 1000 politiske fanger. Mange danske politikere, jøder og intellektuelle er arrestert. Blandt de arresterte befinner seg Kai Munk, Poul Reimert og Else Skouboe, Danmarks betydeligste skuespil-lerinne etter Betty Nansens død. Gestapo har foretatt tallrike arrestasjoner i de menneskemasser som tirsdag formiddag forsøkte å hylde det danske kongeparret. Københavns politichef sendte mandag ut et oprop til politiet, hvor han anmodet det om å avlegge et mundtlig løfte til general von Hanneken. Politifolkene nektet, hvorefter samtlige politistasjoner i København ble besatt av Gestapo og SS. Antallet av personer som er drept eller såret i København oppgis å gå opp til 1000. I den lille byen Svendborg på Fyn regner man med 450 drepte.

Vift stolt på Kodans bølge, blodrøde Danebrog!
Din glans skal nat ei dølge, ei lynet dig nedsløg!
Du over helte sveved, som sank i dødens favn,
dit hvide kors har hevet til himlen Danmarks navn.

Nyhetene fra torsdag 9/9- til mandag 13/9-1943.

Italia: Siden Italias kapitulasjon 8/7. september har utviklingen skjedd i rivende tempo. Kappløpet om besettelsen av Italia begynte med de alliertes landsetning av tropper i Syd-Italia, idet tropper fra 7. amerikanske arme gikk i land i nærheten av Napoli. Her har tyskerne forsøkt seg med flere kraftige motangrep for å sinke framrykkingen og hindre landsetting av nye styrker. Alle deres anstrengelser har imidlertid vært forgjeves, og nye troppemasser og nytt materiell fortsetter å strømme inn til de allierte. Etter å ha etablert et solid bruhode, rykker den 5. og 7. amerikanske arme framover og har inntatt Salerno. Den 16. tyske panserdivisjon, som ble tilintetgjort ved Stalingrad, er senere gjenopprettet og har foretatt flere motangrep under de alliertes framrykking. Alle angrep har dog vært forgjeves. Samtidig med at amerikanerne rykker fram i Napoli-området, har 8. britiske arme foretatt angrep i flere retninger. De viktige flåtehavner Taranto og Brindisi er inntatt, likeledes Crotone. Også i nordlig retning har 8. arme rykket framover. På Korsika er de tyske styrker avvepnet av italienerne. Etter et heftig nattlig bombardement og etter harde kamper mot italienske soldater i Romas forsteder ble byen inntatt av tyske tropper natt til fredag i forrige uke. I Nord-Italia har der i flere dager pågått forbitrede kamper mellom italienske og tyske tropper, men stillingen er meget uklar. Italienske soldater i Savoyen i Frankrike er gått over grensen til Sveits med alt sitt utstyr. Forøvrig raser der harde kamper såvel i Italia som i Balkan-landene mellom tyskere og italienerne, og friskarene deltar i kampene. Den italienske flåte er kommet til allierte havner, de fleste til La Valetta på Malta. Av større enheter kan nevnes: 2 hangarskip, 5 slagskip, hvorav 2 på 35000 tonn, 7 kryssere, 10 destroyere og en mengde U-båter. Tilsammen er det kommet 35 større enheter til Malta. Dessuten er det også kommet inn fartøyer til andre allierte havner, både handelsskip og krigsfartøyer.

Sovjetsamveldet: I forrige uke foretok den røde arme den største framrykking i denne krigen, idet framgangen på den ca. 900 km. lange front var fra 80 til 160 km. Fra Moskva ble meldt at tyskerne nå foretar det største tilbaketog i historien. Særlig på sørfrenten har framgangen for den røde arme vært stor. Etterat Mariupol var inntatt, truer nå russerne Melitopol og Pavlograd, og dermed er også Dnjeprotetrovsk truet. Jernbaneknutepunktene Barvenkovo s.v. for Isjum og Bakhmatsj vest for Konotop er også inntatt. I retning mot Kiew står russerne nå ved Nesjin. Russiske patrioter i Ukraina har avsporet 14 tog.

Vestfronten: Luftangrepene har i de siste dager vesentligst vært konsentrert om transportmål og jernbaneknutepunkter i Holland, Belgia og Frankrike. Av kraftigere angrep som er foretatt, kan nevnes angrepet mot Boulogne, som forårsaket svære eksplosjoner på militære anlegg. Eksplosjonene kunne høres like til England.

Fra New Guinea blir meldt at de allierte har erobret flyplassen ved Salamoua.

Lette norske sjøstridskrefter har senket et 4000 tonn lasteskip utenfor Kristiansund, uten egne tap.

I august måned har de allierte senket flere U-båter enn de har mistet handelsskip.

Nyhetene, den 14. september 1943.

Sovjetsamveldet: Et av tyskernes viktigste støttepunkter på Østfronten, Brjansk, er nå på russernes hender. 2000 tyskere falt under kampene om byen. Tysk telegrambyrå innrømmer i ettermiddag at byen er blitt "evakuert". Brjansk ble erobret av tyskerne den 9. oktober 1941 og har siden vært et av deres viktigste depoter og trafikksentra. En militær sakkyndig uttalte etter erobringen av Brjansk i 1941: "Den 9. oktober 1941 vil gå over i historien som den dag da Sovjetsamveldet brøt militært sammen. Dermed er dets siste militære reserve av kanonføde gått tapt. Det er en kjennsgjerning at den største militærmakt i verden er blitt knekket på mindre enn 4 måneder".

Russerne fortsetter framrykkingen i retning av det tyske støttepunkt Roslav som ligger på jernbanelinjen Brjansk - Smolensk. Likeledes fortsetter framrykkingen inn i Nord-Ukraina, og russerne står nå 15 km. fra Nezhyn, det siste jernbaneknutepunkt på jernbanelinjen mot Kiew. På sørfrenten trekker tyskerne seg hurtig tilbake i retning av Dnjepr-bøyningen. De tyske sambandslinjer til Krim og Kuban trues. 340 bebodde strøk er erobret siste dag.

Italia: 15. og 16. tyske panserdivisjon og deler av Hermann Göring-divisjonen har fra vel forberedte stillinger bakenfor bukten ved Salerno foretatt kraftige motangrep. De har gjenerobret en del terreng. De allierte holder her et 45 km. bredt bruhode. Allierte styrker har nå erobret Bari, som ligger 85 km. n.v. for Brisini på kysten mot Adriaterhavet. Den 8. arme rykker hurtig framover i nordlig retning mot Altamura. Inne i landet har britene møtt en del motstand ved Gioia, og i kampen rundt denne byen har de italienske tropper tatt sine egne kanoner og kjemper sammen med de allierte. "Daily Herald" skriver: "Tyskerne bruker store hærstyrker i slaget om Italia. Det er deres planer å holde krigen borte fra eget område. Fra et alliert synspunkt er det det samme hvor kampene pågår. Tyskerne har minst 300.000 mann i Italia og ingen overflod av reserver. I virkeligheten er Italia et like så godt sted til å utrydde tyskerne som Tunesia var". Ifølge en tysk proklamasjon i går ble det opplyst at der var alvorlige uroligheter i Roma. Over 100 italienske krigsskip er nå kommet til Malta og andre allierte havner.

Høytstående allierte stabsoffiserer fra Midt-Østen er kommet til hovedkvarteret for de jugoslaviske geriljatropper for å konferere med generalene Mihailowitch og Kilo. Britiske soldater deltar i friskarenes kamp. Der drives sabotasje i stor målestokk mot tyske sambandslinjer. De britiske soldater oppholder seg i huler sammen med friskarene. Det blir meldt at italienske avdelinger kjemper mot tyskerne på flere steder på Balkan.

En del av kyststrekningen mot Adriaterhavet, fra Susak - som er i friskarenes hånd - og sørover beherskes av friskarene. Likeledes en del av øyene utenfor. Det meldes videre at friskaretroppene har mindre flåtestyrke til sin forføyning. I Bosnia har friskarene utvidet sitt område, og i Kroatia har Geriljatroppene fått forsterkninger av italienske avdelinger. Kamper er i gang fra Zagreb til kysten.

Sovjetkringkasteren offentliggjorde i går en artikkel i "Göteborgs Handels- og Sjøfartstidende", som går ut på at Finland blir rådet til å slutte fred med Sovjetsamveldet. Den finske landsorganisasjons formann, Vuori, uttalte forleden: "Selvfølgelig vil alle finne ha fred, forutsatt at betingelsene er slik at landet vil føle seg trygg. Finnene er ikke klare over Russlands hensikter."

Det japanske støttepunkt Salamoua på New Guinea er inntatt av amerikanske tropper. 80 km. lenger nord, ved Lae, blir en isolert japansk gruppe kraftig bombet.

En amerikansk U-båt er meldt savnet. Likeledes 2 U-båtjagere. Britiske bombefly har senket 4 skip utenfor den hollandske kyst. Det blir i dag kl. 22.00 meldt at ytterligere et tysk skip er senket, 4 andre satt i brann og 6 skadet av britiske fly i Kanalen.

Norgesnytt: Det ble i går holdt et møte i Liverpool av 500 lærere og lærerinner, fra forskjellige deler av Stor-Britania. En norsk lærer talte om den kamp Norges lærere og lærerinner hadde utkjempet. Foredraget hadde stor virkning på tilhørerne. Forsamlingen vedtok en resolusjon som inneholdt en takk til Norges lærere og lærerinner for hva de hadde gjort for barna. De uttrykte videre sin beundring for den historiske innsats og det eksempel som var blitt vist. De britiske lærere og lærerinner lovet å gjøre alt for å framskynne den dag da Norge igjen skal innta sin plass blandt frie nasjoner.

De aller fleste norske offiserer er nå blitt sendt til Tyskland. Det antas at de vil bli bragt til interneringsleiren for norske offiserer i Schocken i Posen. Asle Enger følger med som feltprest. Den 3. september ble de norske offiserer forelagt en erklæring til underskrift. Erklæringen gikk ut på

at offiserene måtte forplikte seg til ikke å foreta seg noe overfor Wehrmacht, hverken på det militære, sociale eller politiske område. Ingen av offiserene skrev under. Det bemerkes at offiserene ville få sin frihet igjen i tilfelle de underskrev erklæringen.

Det norske fotballforbunds formann, Asbjørn Halvorsen, er blitt sendt fra Grini til Tyskland.

Den 23. august i år kunne en se en lang rekke tyske biler på vei mot Grini. Terboven, Rediess, Reinhardt o.a. nazibøller ble observert i bilene. De avla Grini et besøk. I dette Norges kulturcentrum måtte fangene - etter 11 timers arbeidsdag - stille på linje i flere timer. Årsaken til besøket er ukjent, men fangene har nå fått enda strengere behandling. Det er forbudt å skrive eller motta brev. Fangene er forbudt å røke. Kantine er blitt stengt. Det har i mange tilfeller forekommet mishandlinger, særlig når nestkommanderende var beruset.

Tyskerne har arbeidet i over 2 år på et stort anlegg i Leikanger i Sogn og har gravet lange tunneler inn i fjellet. Hvorfor dette anlegget ble anlagt, har vært en gåte for mange. Et klokt hode i det tyske offiserskorps kom til den slutning at forsvarsanleggene egentlig skulle vært oppført på Leikang ved Stadt. En kommite av tyske fagmenn kom til samme resultat, hvorfor anleggsarbeidene i Sogn er blitt nedlagt og overført til Leikang. Man hører også til den teori at bombingen av Kristiansund i 1940 var en misforståelse. Det var egentlig Kristiansand som skulle ha vært bombet.

I Rygge på Moss er flere hundre mann satt i arbeid med anlegg av flyplass. 4000 mål dyrket jord, tilhørende 14 gårder, blir lagt brakk. Årets grønne høstes ikke.

Finn Halvorsen har nå gått inn i "Roklubben". Han uttaler til alle som gidder høre på ham, at Quisling bør gå av.

Den beryktede Leif Sinding, som var regissør ved innspillingen av filmen "Sangen til livet", fikk skuespillerne til å delta ved innspillingen ved å true dem med fengsel og konsentrasjonsleir. Selvfølgelig vil hans filmer bli boikottet.

I Oslo skal 200 kafeer og restauranter få høytalere, Likeledes en del åpne plasser. Det er meningen at norske lyttere skal få nyte tysk musikk og tyske nyheter. Lignende arrangementer er tenkt foretatt i de fleste norske byer.

Fra Bodø meldes at 2 av byens 5 gjenstående forretningsgårder nå skal rives. De står iveien for kanonenes siktelinjer. Det samme gjelder en rekke mindre beboelseshus og provisoriske bygg.

For en tid siden var det innbrudd i Arbeidskontoret i Ålesund, hvor de innleverte registreringskjemaer for menn til den nasjonale arbeidsinnsats ble stjålet. Kontoret har nå forlangt ny registrering av alle menn i Ålesund i pliktig alder. Men denne gang har bare et lite fåtall latt seg registrere. Folk saboterer i stor utstrekning utskrivningen. Det er god motstand mot kvinnelig AT i Ålesund. Ved den tillyste sesjon, måtte de fleste av de innkalte hentes av politiet, og ennå har dette ikke skaffet fram mer enn omlag halvparten. Det har også vært innbrudd i N.S. kretskontor i Ålesund, hvor det ble stjålet en del korrespondanse. Denne belyser ganske godt N.S.' daglige arbeid med spioneri og angiveri i nøye samarbeid med Gestapo.

Det ble for noen dager siden opplyst at voldsforbryteren fra Bymarka ved Trondheim, Arild Østby, var blitt henrettet av tyskerne for illegal politisk virksomhet. Han hadde også vært i besiddelse av skytevåpen. Vi kan meddele at dette subjekt var fast ansatt angiver ved Gestapo. Han hadde 400 kr. måneden i lønn + provisjon for hver han anga.

Ifølge den britiske militærkronikør, som ble referert i norsk kringkasting sistleden lørdag, ble det opplyst at tyskerne på sørfronten fra Spania-kegrensen til Tyrkia hadde knapt 50 divisjoner. Fra Nordkapp til Spania i vest hadde tyskerne antagelig 70 divisjoner til å møte invasionsstyrkene med.

Sorg for at avisen blir lest av flest mulige.

Den 22. september 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

Norge vi kommer snart.

Det ligger så langt ifra oss,
lengtede som en mor,
landet som livet ga oss,
folket vi troskap svor.
Men fra de fjerne veier,
over den vide jord
føler vi at vi eier
N O R G E i mer enn ord.

Det førtes på bølgelengder
(fienden fant dem ei)
inn i vårt sinn som mengder
bilder fra fjell og hei,
minner fra gode dager,
sommer- og vintervei,
høstens og vårens hager:
N O R G E. til deg og meg.

Det hvisker i sol og stille,
synger i aftenbris,
toner i netter milde
jager i storm og is,
fjernt nedi Stillehavet,
nær i et skotsk Dumfries
blir det i drømmer stavet:
N O R G E, vår seierspris.

Det lover vi, menn og kvinner,
hellig og gnt og vårt:
Troskap mot norske minner,
- selv om vi fjernt har fart.
Ja, fra de vide veier
alle sitt ord har svart:
Lidelsens lønn er seier.
N O R G E, vi kommer snart.

- Ernst Høva.

S O V J E T S A M V E L D E T I D A G

Av Joseph Davies. U.S.A.'s tidligere ambassadør i Moskva

Etter fem års forløp vendte jeg tilbake til Moskva. Det er store forandringer i hovedstaden, men den er ikke noe videre merket av krigen, det vil si bombeherjede hus hører til unntakelsene.

Tropper som stadig passerer gjennom hovedstaden, virker velklede, og offiserenes uniformer med de nye epåleettene virker smarte. Og hvis man taler med noen av dem, får man det beste inntrykk av at moralen ligger høyt. Der er mange tegn på at matvarer ikke er tilstede i de ønskede mengder, men mennesker i sin almindelighet virker ikke underernærte. Rasjoneringen som er meget streng favoriserer tungarbeiderne i rustningsindustrien. Noen lever på de grønnsaker og poteter som de dyrker selv.

Nesten alle steder treffer man mennesker som direkte eller indirekte er merket av krigen. Sovjet-Samveldets tap beløper seg nemlig til millioner når det gjelder armen, og oppgavene over drepte sivilister er også uhyggelige. Fra de okkuperte områdene er der kommet beretninger om tyskernes uenkelige oppførsel, og enkelte er unnsloppet fra distrikter som tyskerne holder besatt. Det frie Russland har gjennom dem lært hvilken fiende de kjemper mot: og det er ikke for meget å si at hver eneste russer er en personlig fiende av Hitler.

Folkets lidelser og de russiske ledes vilje er den beste garanti for at denne krigen ikke vil ta slutt før akselmaktene er knust.

Jeg hadde lange samtaler med marskalk Stalin, utenriksminister Molotov, Marshalk Vorosjilow og andre gamle venner. Alle disse sjefer arbeider hver dag til langt på natt, men på en eller annen måte greier de påkjenningen. Marshalk Stalin så godt ut. Han virket like sterk som for fem år siden, og jeg måtte igjen beundre hans fornuft og denne ekstraordinære manns innsikt på de forskjellige områder. Etter min mening er det denne mannen som har skapt Den røde Arme og det industrielle apparat som har gitt armen våpnene, som stoppet Hitler.

Stalin er en rolig mann, men han er i besittelse av en energi og et mot som man sjelden finner selv blandt menn som han selv.

Når det gjelder krigssituasjonen, er det en alminnelig forestilling at Hitler vil gjøre en siste kraftanstrengelse for å ødelegge Den røde Arme og ta oljefeltene i Kuban denne sommeren. Sjelden finner man som undervurderer den tyske krigsmaskin og den styrke som den ennå er i besittelse av, og de er spent på vakt uten å være nervøse. De har tillit til sig selv.

Alle talte om den effektive hjelp som Storbritannia yter, og de kunne ikke rose Lend-Lease nok. Med entusiasme snakket de om de alliertes seir i Tunisia, og de så spent fram til den dagen da britisk-amerikanske styrker vil angripe Europa.

Jeg ønsker å se mer av Ural og Sibir, så jeg reiste tilbake via Alaska. I Ural så jeg bedrifter som var blitt transportert fra Kiev og Kharkow, og familier som hadde fulgt med fra disse byene. Man hadde bygd en rekke nye hus for disse menneskene, og det virket som om de trivdes godt.

En av bedriftene jeg besøkte laget jagerfly. Tegningene til denne flytypen var under utarbeidelse i 1941. I dag masseproduseres de her inne Ural hvor tyske bombefly ikke kan nå fram.

I det hele tatt, den som har sett disse veldige resursene som er omgitt av fjell som gir forsvarerne de beste muligheter, vet hva Sovjet-Samveldet sitter inne med. Han vet også at Ural er hjørnesteinen i det russiske forsvar. Sovjet-lederne innser fullt ut hvor sterk fienden er, men de har samtidig en urokkelig tillit til sitt eget folk og dets styrke. Seirene i vinter har gitt armen en rolig tillitsfullhet, som man alltid treffer hos menn, som vet at de har gjennengått det verste og nå går mot lysere tider.

Når det gjelder framtiden, har det russiske folk bare ett ønske: De vil leve i en fredelig verden. Og de har tillit til Storbritannia. De forante

stater og de andre nasjoner som kjemper ved deres side. Etter min mening vil Sovjet-Samveldet gjøre alt som står i dets makt til å skape sunnere forhold. Man har å gjøre med et folk som ikke forlanger offer av andre, men som kan ofre selv.

Sovjet-Samveldet har nemlig sterkere enn noen andre følt den moderne krigsforbannelse. Jeg reiste gjennom Stalingrad, og ord kan ikke beskrive de redsler som har funnet sted der. Det er utrolig at mennesker som kaller seg siviliserte, kan gjøre slike ting.

Uten mennene fra Stalingrad, uten det russiske folk, hadde vi vært i en desperat situasjon. Og uten Sovjet-Samveldet kan vi ikke skape en virkelig fred. Det er like innlysende.

Freden må baseres på avtaler mellom Storbritannia, Sovjet-Samveldet, Kina, De forente stater og de andre nasjoner som står på deres side. De som ennå tviler på russerne, spiller Hitlers spill, de har ennå ikke forstått at uenige vil vi gå til grunne - enige vil vi seire.

Nyhetene fra og med lørdag 18/9 til og med mandag 20/9-1943.

Italia: Etter slaget i Salerno-området er tyskerne nå på fullt tilbaketog i retning av Napoli og Benevento under uopphørlig forfølgelse og bombing av allierte flystyrker, som nesten ingen motstand møter av tyske fly. Hele Sorrento-halvøen er nå erobret av de allierte. Forsterkninger fortsetter å strømme i land under flåtens beskyttelse. 246 tyske lastebiler ble ødelagt under gårdsdagens kamper. Den 5. arme rykker fram i 3 retninger, mot nord, nord-øst og øst. Altavilla, 19. km. inne i landet, og knutepunktet Batipallia er blitt erobret. Mandag kveld ble det meldt at byen Amalfi, på sydkysten av Salerno-halvøya, var blitt erobret, og at tyskernes motstand var stadig mere avtagende. Høydedragene som behersker kystveien fra Salerno til Napoli er blitt besatt av allierte styrker, som nå beskytter veien med sitt artilleri. Den 8. arme, som opererer på 5. armens høyre fløy, rykker hurtig nordover. Montgomerys styrker rykker hurtig framover langs kysten av Adriaterhavet. Gioia, 48 km. nord for Taranto, er blitt inntatt. Øyene Ponca, Crosida, Ischia og Capri, som alle ligger utenfor kysten av Napoli, er blitt okkupert av allierte sjøstridskrefter. Den tyske propagandafiasko i forbindelse med Salerno-slaget har vakt voldsom oppsikt overalt i Europa. Det tyske nederlag blir så meget mer sviende sett på bakgrunn av de tyske seiersbravader. Spanske journalister omtaler det "Tyske nederlag i Salerno". Hitler har erklært åpen krig mot det italienske folk, som skal behandles som forredere. I en dagsordre bestående av tre punkter, har Hitler gitt ordre til strenge forholdsregler overfor befolkningen. Det heter således at tyske soldater skal bestemme over hver italieners liv eller død. Rekvisisjoner skal finne sted i et veldig omfang, og i alle de områder som må oppgis, skal systematiske ødeleggelse settes i gang. Urolighetene i det tyskokkuperte Italia fortsetter. I Torino har tyske tropper løsnet skudd mot demonstranter. I Milano er hundrevis av streikende arbeidere blitt arrestert. Avdelinger av 4. italienske arme kjemper mot tyskerne i Nord-Italia, vest for Milano.

To italienske divisjoner har kastet tyskerne ut av Sardinia etter ordre av marsjall Badoglio. En del av tyskerne flyktet over til Korsika, men her har franske patrioter gått til vepnet opprør, og tyskerne møter forbitret motstand. Byen Ajaccio er i patriotenes hender.

Senator Troice, den berømte filosof og antifascist, har en britisk avdeling befridd fra tyskokkupert område. Han er nå i sikkerhet med hele sin familie.

De italienske legasjonene i Tyrkia, Finland og Sverige har erklært at de ingen annen regjering anerkjenner enn den som er oppnevnt av Kong Victor Emanuel. Ifølge tyske offisielle kilder har tyske jernbanearbeidere og jernbanefunksjonærer måttet overta driften av 2000 km. av det italienske jernbanenett på grunn av italienernes sabotasje og streikeuroligheter.

De jugoslaviske gerillatroppe har sendt ut kommunike med melding om at de erobrede områder er blitt befestet. Sammen med italienske styrker har de erobret fjellene og kysten av Dalmatia er nå i friskarenes hender. Og de tyske styrkene som er flyktet fra Østerrike, kjemper nå sammen med jugoslaviskene.

Øyene Castellosso, Leros, Samos og Kos, som ligger i Adriaterhavet, er i italienernes besiddelse.

Vestfronten i Maritima har bombet mål i Berlin tre netter på rad. Natt til søndag foretok Moskva et angrep mot mål i Rhinland. Flyplasser og jernbanemål i Holland, Belgia og Frankrike er blitt heftig bombet. Ved Bretagne ble fredag opplyst fullførte på flere lokomotiver. Utenfor den Hollandske kyst ble lørdag 30 tyske kystfartøyer senket eller satt i brann. Ved dagslys søndag bombet amerikanske flygende festninger Lill i Frankrike.

Mandag kveld sendte marsjall Stalin ut tre dagsordrer som inneholder melding om at sovjetarmene hadde fortsatt framgang fra nord for Svartehavet. De tyske befestede linjer i Smolensk og Brjansk i sørøst var blitt knust samtidig som de tyske tropper i det sørlige Ukraina og i det vestlige Donetz stadig ble drevet nærmere Dnjepr. I Smolensk området var de sterkt befestede byene Jartsevo og Duchovchina, øst for Smolensk, blitt erobret og tre russiske hærstyrker rykker nå mot Smolensk. I Brjanskområdet er Desnaelven blitt overskredet på bred front. En armé rykker i nordvestlig retning mot Roslavl og en annen armé rykker videre inn i Nord-Ukraina. Byen Pochep, Vest for Brjansk, er blitt erobret og her raser et stort tankslag. I retning Kiev er byen Priluki tatt og der raser et panserslag på 70 km. fra Kiev. På jernbanelinjen Poltava - Kiev er de viktige byene Mirgorod, Romodan og Lubni blitt erobret og på jernbanelinjen Losovaya - Poltava er Krasnodar erobret. Russerne rykker mot Poltava fra tre kanter idet russerne også rykker fram fra vest, på jernbanelinjen som fører fra Kharkov. Rett øst for Dnjepropetrovsk er byen Pavlograd blitt erobret og russerne står nå 17 km. fra jernbanelinjen til Krim. Vest for Mariupol er byene Berdjansk og Nogaisk ved det Asovske hav erobret av russerne. Byen Poligi, som ligger på jernbanelinjen Berdjansk - nordover er også erobret. På ett sted står russerne nå 40 km. fra Dnjepr. Lørdag ble meldt at russerne bare i Ukraina hadde befridd 130 bebodde strøk. Søndag ble meldt at 600 bebodde strøk var blitt befridd og mandag at 1200 byer og landsbyer var erobret. Dette viser tydeligere enn ord hvilken kraft den russiske offensiven har.

Biskopen av York er kommet til Moskva for å avlegge Sovjetsanveldets religiøse overhode, biskopen av Moskva, et besøk. "Krig og Arbeiderklassen", et tidsskrift som utkommer i Moskva, går i sitt siste nummer inn for at der bør dannes en permanent kommisjon av representanter fra Stor-Britannia, U.S.A. og Sovjetsanveldet som skal fremme i anledning tyskernes uttalelser om et elastisk forsvar og om at de nå trekker seg tilbake til en godt utbygget, dyp forsvarslinje, uttalte en kronikor i Moskva-kringkasteren forleden at det var et "usammenhengende valbøl om et elastisk forsvar".

Den øverstkommanderende i Finnland, general Dietl, er kalt til Hitlers hovedkvarter. Det forlyder at 2 tyske divisjoner skal overføres fra Finnland til Balkan, og at en divisjon skal trekkes ut av Norge. I anledning av Mussolinis "befrielse" fra italiensk fangenskap har den allierte presse spendert liten omtale. Vi hefter oss imidlertid ved en uttalelse av en amerikansk kronikor. Han sa: "Dette er et av de få tilfeller hvor en rotte er vedt tilbake til et synkende skip". For tre år siden hadde den amerikanske marine 1076 krigsfartøyer. Idag har den 14.072 krigsfartøyer. For tre år siden hadde den amerikanske marine 1744 fly. Idag har den 18.269 fly. Heri er ikke medregnet 9000 fly som er avskrevet som foreldede eller overført til andre formål.

Stateminister Winston Churchill talte ved Parlametets åpning idag.

Han ga først en oversikt over begivenhetene siden han møtte Roosevelt i juni måned i fjor, da det ble besluttet å gjøre landgang i Europa. Den gang var Nil-dalen og Suez-kanalen truet. Likeså var oljefeltene i Baku og Iran truet av tyske tropper. Da Churchill besøkte Stalin i Moskva, fastholdt Stalin at de russiske tropper ville holde tyskerne stangen i Kaukasus og at Stalingrad ville bli holdt for enhver pris. "Våre planer om å ta initiativet tilbake i Nord-Afrika førte fram. Den 23. september ble Rommel slått tilbake og vi begynte på en frammarsj som ennå ikke har nådd målet. Våre allierte styrker har senere hatt praktisk talt en eneste ubrutt, sammenhengende rekke av seire. Vi har tatt Nord-Afrika, Sicilia, og de russiske armeer har på en 1600 km. bred front drevet tyskerne tilbake. Enkelte avsnitt har de rykket fram opp til 800 km., og de har under sin framrykking slått ned de tyske horder som har ødelagt deres land. Den nye front i Middelhavet har vært ment som en vesentlig innledning til slaget om Tyskland. I Quibek ble Roosevelt og jeg enige om å slå ut Italia i løpet av dette året. Tyskerne tapte 165.000 mann på Sicilia, 4 ganger så mange som vi. Det britiske luftvåpen har i de siste 12 måneder kastet ned 3 ganger så mange bomber over Tyskland som i de tre foregående år tilsammen. Treffsikkerheten er blitt stadig større, og de prosentvise tap mindre. Den systematiske bombing av den tyske krigsindustri vil bli stadig mer omfattende. Virkningen av bombing føles også på frontene. Tyskerne har stadig måttet overføre fly til vest- og sydfronten. Det tyske luftvåpen er nå drevet over på defensiven. Vi har nå nesten 50 % mere fly i første linje enn Tyskland. Forholdet i luften er som 4 til 1. Dag og natt akter vi å ødelegge ved bombing ethvert mål av betydning. På den russiske front er det russiske flyvåpen for en stor del overlegen." Churchill ga deretter den sensasjonelle opplysning at i de siste 4 måneder, som endte 18. september, ble ikke et eneste alliert handelsfartøy senket i Nord-Atlanteren. I første halvdel av september ble ikke et eneste skip senket på noe hav av tyske U-båter. "Dette er en eneste begivenhet så lenge U-båtvåpenet har vært kjent. Vi har full tillit til utfallet av slaget om Atlanteren. Vi er forberedt på å møte nye tyske framstøt. Det går neppe en dag uten at vi senker et av disse motbydelige fartøyer. Den høye tapsprosent av tyske U-båter har svekket U-båtmannskapenes moral. Den allierte skipsbygging viser gode resultater. Siden nyttår er det bygget over 6 mill. tonn mer tonnasje enn det er gått tapt. Hvis dette hurtige forhold fortsetter, vil de allierte snart ha innhentet alle krigstapene siden krigen begynte." Churchill ga så en oversikt over begivenhetene i Italia, Mussolinis fall, Badoglio-regjeringens dannelse og forhandlingene om våpenstillstand. "Vi lovet å sende en amerikansk divisjon luftveien til Roma, men da tyskerne besatte flyplassene, lot dette seg ikke gjøre. Vi stilte bestemte krav om utlevering av Mussolini og de andre krigsforbryterne, men vi måtte holde det hemmelig. Det var Badoglio-regjeringens soldater som holdt vakt over Mussolini, men vi var ikke forberedt på at tyskerne ville sette inn så store fallskjermtrupper. Landgangen ved Napoli, i Salerno-bukten, er et av de mest vågsomme tiltak av den art, som noensinne er blitt gjort. Vi kunne ikke gå lenger nord enn til Napoli med mindre vil ville gi avkall på tilstrekkelig flyinnsats. Når jeg ser tilbake på de heftige angrep ved Salerno, må jeg tilstå at det så ut som om det sto og vippet. Tyskernes håp om å kaste oss på sjøen, sto meget høyt for en tid. Under kampene gjorde vi bare på en dag 2500 utfall med fly, og 1400 tonn bomber ble sloppet ned over de tyske stillinger. Det er nå helt sikkert at fiendens stilling er blitt svekket i Italia, mens våre hovedstyrker har fått befestet sine stillinger. Vi har initiativet, og vi kan gå nordover på bred front, og vi gjør det. Det er en stor seir, som vil gå inn i den britiske og amerikanske historie. Det er kommet til kamp flere steder i Italia mellom italienerne og tyskerne. Det kan ikke herske tvil om det italienske folks stilling. Amerikanske styrker har sluttet seg til italienerne på Sardinia. Frie franske styrker kjemper sammen med italienerne mot tyskerne

på Korsika. Vi kommer for å befri det italienske folk fra Mussolinis quislingfascister, og vi kommer til å samle de største styrker vi kan for å knuse tyskerne. Det italienske folk vil i sin tid få rett til selv å velge det styre det vil ha. Det er vår hensikt å holde offensiven mot tyskerne i gang utover høsten og vinteren og ennå lenger, hvis det trenges. Kampene i Middelhavsområdene regner jeg for den tredje front. Den annen front er ennå ikke kommet i gang. Den beskjeftigen i høy grad våre folk. Når vi og våre venner amerikanerne finner det nødvendig, vil den bli åpnet på vid vegg. Mellom Russland, de forente stater og Storbritania er det truffet viktige beslutninger, som tar sikte på felles mål og felles handling. Under den kommende tremaktskonferanse vil Storbritania bli representert av utenriksminister Eden. Ethvert spørsmål vil bli tatt opp, og drøftelsene vil finne sted på bred basis. Det som står igjen, vil bli tatt opp på møtet mellom Stalin, Roosevelt og meg selv. Uten et nært og intimt samarbeid mellom Sovjetsamveldet og de andre allierte ville vi etter krigen gjennomgå en periode av usikkerhet. Den franske nasjonalkommite har også Sovjetunionen anerkjent som styre for fransk Nord-Afrika. 3 til 400000 franskmenn blir nå organisert til deltakelse i kampen. Gjenopprettelsen av Frankrike som stormakt i Europa er en hellig plikt, som Storbritania aldri vil svikte." slutten av talen nevnte Churchill at italienerne hadde tatt henimot 70000 britere og 25000 jugoslavere og grekere til fange. Den italienske regjering har gitt ordre om å frigi disse. "På Balkan er det 25 italienske divisjoner, som i all fall ikke kan true de italierte lenger. Den italienske flåte har gitt våre sjøstridskrefter en overveldende overmakt. I Stillehavet er De forente staters styrker overlegne. I De forente stater er det den alminnelige mening at krigføringen har vært godt ledet, og det er mitt håp at det hersker enstemmighet om det også her hjemme".

Nyhete, den 21. september 1943.

Italia: De allierte styrker avanserer nordover fra Salerno til Adriaterhavet på en bred front. 5. arme har inntatt Eboli. Ifølge tyske meldinger beskytter alliert artilleri Neapel. Jernbaneknutepunktet som forbinder Venezia med Midt-Europa, er blitt bombet. Badoglio har sendt ut et opprop til det italienske folk. Det heter her bl.a.: "Kjemp mot tyskerne overalt og til enhver tid. Gå inn i skogene og bryt tyskernes sambandslinjer." Paven har to ganger avslått å gi foretrede for general Kesselring. Paven vil ikke samtale med ham før tyskerne har trukket seg ut av Vatikan-staten. En prest i Roma er blitt skutt av tyskerne, fordi han hadde agitert for freden blandt tyske tropper. Frie franske styrker er blitt landsatt på Korsika. Hele den vestlige del av øya beherskes av franskmennene. Britiske jagerfly har opprettet flybasis på Øya Kos i Dodekaneser-gruppen. Friskarene i Serbia og Montenegro har vunnet nytt terreng.

Sovjetsamveldet: I en dagsordre i dag er det blitt opplyst at russerne er gått i gang med en ny offensiv nord-vest for Smolensk. Byen Velish, midtveis mellom Smolensk og Vilikie Luki, er blitt gjenerobret. Russerne står nå 45 km. fra Kiew og er rykket fram 6 til 20 km. i retning Zaporoshe. Ved Det Asovske hav har de gått fram fra 11 til 25 km. Slavgorod er blitt gjenerobret, og dermed er jernbaneforbindelsen mellom Zaporoshe og Dnjepropetrovsk brutt. Tyske offiserer, som kjempet ved Stalingrad, og nå befinner seg i russisk fangenskap, har sendt ut følgende opprop til de tyske soldater: "Enhver tenkende tysk offiser innser at Tyskland har tapt krigen. Kjemp for å få Hitler og hans styre bort, og for å redde Tyskland fra katastrofen". Mannskaper til 600 amerikanske bombefly ventes til England i nærmeste framtid. Sent i kveld ble det opplyst at byen Chernigov, nord-øst for Kiew, var blitt gjenerobret av russerne. Det ser ikke ut til at høstregnet, som nå har satt inn i Ukraina, har stanset russernes framrykking.

SØRG FOR AT AVISEN BLIR LEST AV FLEST MULIGE.

Presse
Den 2. oktober 1943.

Bergen
N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

ROTTENE FORLATER DET SYNKENDE SKIP.

Det blir mer og mer vanskelig for Quisling å holde sitt parti sammen. Medlemstallet i N.S. har alltid vært partiets lille søte hemmelighet, og nå er det enda mer om å gjøre å ikke røpe tallet på de quislinger som følger jorda brenne under sine føtter og melder seg ut av partiet. Men det er lett å skjønne at det råder uro i leiren bare av alle de personskifte som finner sted i partiets høyeste stillinger.

En av de mest bemerkelsesverdige hendinger på N.S.-fronten er hirdgeneralen Oliver Møystads avskjedssøknad, som ble bevilget 3. juli. Denne avskjedssøknad er ikke bare et rendyrket tilfelle av faneflukt, den er også et direkte utslag av fraksjonsmotsetning innen partiet. Møystad er "quislingnorsk", mens hans etterfølger Martinsen hører hjemme i "Germanske S.S. Norge" som har forskrevet seg til tyskerne med hud og hår, og det er ikke rart om herr Møystad i lengden fant sin stilling noe byrdefull. En rekke lignende eksempler kan nevnes. For noen tid siden meldte presidenten i det "nyordnede" rederforbund, Johan Stenersen, seg ut av N.S. og forlangte avskjed fra sin stilling. Quislingsbiskopen Falck-Hansen i Bergen bispedømme er befridd fra sin stilling som biskop og har trukket seg tilbake til et beskjedent presteembete på et mindre sted. Ordføreren i Tønsberg bystyre, Eivind Bjerk, har forlatt partiet og forsøker nå gjennom storslagne gaver til gratisbespisninger å lirke seg inn blandt jøssingene. En kontorsjef i politidepartementet benytter seg av en noe finere metode. Da det ble spørsmål om å ansette en tidligere straffet person, anga han høytidelig protest og gikk - før har man som kjent ikke henfalt til småskåreheter av dette slag i departementet for opprettholdelse av lov og orden. Uroen har bredd seg helt opp til "regjeringen". "Innenriksminister" Hagelin, den mannen som vel nest etter Quisling står på svartelisten hos jøssingene, forsøker nå å framstille seg selv som regjeringens "jøssing" og som forsvarer av de norske interesser mot de fremmede overfallsmenn.

Når stemningen er urolig blandt toppfigurene, som vel i det lengste har heget et desperat håp om "akse-seir", er det ikke underlig om den enkle arbeider i den nyordnede vingård blir grepet av ren panikk. I Telemark er tallet på registrerte medlemmer av N.S. gått ned fra 2.600 til 200 siden februar. Om Telemark er det fylke som har den sterkeste nedgang - betegnende nok Quislings eget fylke - så er det atskillig faneflukt også i de andre fylker. Den påtagelige økning av quislinger som tar seg en tur til Sverige, peker i samme retning. Offiserer i den såkalte norske legion, flere legionærer og hirdmenn i uniform finnes blandt disse flyktingene.

En av de fremste årsaker til at Quislings "trofaste" nå forlater ham, er naturligvis den at regnskapets dag begynner å kaste sin mørke skygge framfor seg. Det er i denne sammenheng interessant at den tyske behandling av russiske krigsfanger i Norge, som har opprørt hele det norske folk, i de siste måneder er blitt betydelig bedre.